

't Ruimtekabinet

De Vlaamse podcast over ruimtevaart en ruimtewetenschappen

Aflevering 1: interview met Astronaut Dirk Frimout transcript

Hoe werd Dirk astronaut?

Frimout Ik was 16 jaar als de eerste Sputnik gelanceerd werd.

Terwijl ik nog student was heb ik de ganse pionierstijd doorgemaakt, dus met de eerste bemande vlucht ook, en dan heb ik na mijn studies onmiddellijk de kans gehad om te werken voor het BIRA. Dus mijn loopbaan is begonnen in het BIRA, juist de dag dat het gesticht geweest is.

Pieter Ja 1964 als ik mij niet vergis

Frimout 1965.

Pieter Ha 65.

Frimout Ja dan was ik dus dicht bij de bron voor alle informatie ook. Wat dat oorspronkelijk men beroep was dat was mijn hobby ook he. Dus ik volgde dat allemaal op.

En het is pas als ESA gezegd heeft dat ze aan het programma van de Shuttle gingen meewerken en daar ook astronauten naartoe gingen sturen. Wetenschappers. Dan dacht ik onmiddellijk dat is iets voor mij.

Mijn werk was ontwerpen van experimenten, van instrumenten om in de ruimte metingen te doen. En ik heb naar de criteria gekeken van inhoudelijk en technisch, en alles wat dat ge moest hebben,

Pieter Dus dat ik kort na... nee de Space Shuttle is begonnen in 1981.

Frimout Ja maar dat was nog ervoor in 1978. 77-78.

Ik dacht dat ik daar aan voldeed, en dan heb ik gezegd: dat zou ik dank ook willen doen.

Pieter Hier ga ik voor

Frimout Hier ga ik voor! En de eerste keer weet ge niet wat het is, maar dan in die selectie in Europ: er waren 2500 kandidaten en uiteindelijk was ik bij de 12 laatste. Al die 12 die konden dat evengoed doen. Ze hebben er dan 4 gekozen, maar ik viel er juist buiten.

Pieter Ha ok

Frimout En ja dan heb ik gezegd als ik nog de kans heb zal ik toch nog proberen. Ik heb dan de kans gekregen bij NASA omdat het een missie was die een aantal experimenten van die SpaceLab 1 overnam ook. En dat waren precies die experimenten die verband hielden met de atmosfeer.

Pieter Dus ge hebt u rechtstreeks bij NASA kandidaat gesteld.

Frimout Ik heb mij rechtstreeks bij NASA kandidaat gesteld. Ik kon het doen omdat België daar ook experimenten aan boord had. En ik werkte op dat ogenblik bij ESA.

Pieter En die waren daar niet zo blij mee.

Frimout Die waren daar absoluut niet zo blij mee.

Maar ik kende nog goed (B) En ik heb dan een brief geschreven naar B om te vragen of ik mocht mijn kandidatuur stellen. Die had gezegd ja. Ik mocht mijn kandidatuur stellen, ik was dan nog niet gekozen. In 1985 ben ik dan officieel reserve geworden bij NASA. Als je reserve was van het eerste, dan had je veel kans om dan bij de tweede effectief te zijn. En dat was dan juist dat de Challenger ontplofte.

Pieter Ja 1986 he

Frimout Ik was bij NASA als die ontploffing gebeurde, we waren daar aan het trainen. En alles werd uitgesteld. Dan in 1991 hebben ze dan toch die experimenten terug genomen en aan boord gezet van de missie, en dat was Atlas 1 geworden.

En ik was dus oorspronkelijk reserve ook voor die missie. Er waren twee effectieve aangeduid, en twee reserves. En één van de effectieve is ziek geworden. En ja, ze wisten niet of ze moesten wachten totdat hij zeker niet kon hersteld worden. En dan uiteindelijk 6 maanden voor de vlucht – ik was in competitie met iemand die bij NASA werkte. Iemand die zeer gekend was en die veel meer publicaties had dan ik en zo.

Pieter Dus ge had op dat moment niet veel hoop dat je het wel zou zijn.

Frimout Dat is bijna mijn geluk geweest.

Pieter Ja we hebben altijd ook een portie geluk nodig ook, he.

Frimout Ik heb altijd gezegd als ze ervan spraken bij ESA, ha ge zijt kandidaat om mee te vliegen – ik zeg: ja tegen die kandidaat kan ik toch niet op, ik ben reserve. Ik had dus kunnen meewerken, want ik was maar reserve. En dat hebben ze dus goed aanvaard. 6 maanden voordien moesten ze dan iemand aanduiden, en ze hebben dat gedaan door de principal investigators, al degenen die een experiment aan boord hadden. En we hadden met allemaal getraind, en ze kenden ons zeer goed. En er waren 13 instrumenten, waarvan 5 Europese. Er waren dus ook 5 Europese PI's erbij.

Pieter En er was dus een experiment van BIRA erbij?

Frimout Er waren er drie waaraan ik zelf gewerkt had. We hadden er 3: SolCon, SolSpec en dan de Grill-Spectrometer. En voor Grill Spectrometer was ik de project manager. Dus ik kende die zeer goed. En dan heb ik ook de opleiding gegeven van de andere astronauten van de Europese experimenten.

Pieter Dus de link met de experimenten aan boord was uw grote troef, zeg maar.

- Frimout** Ja maar ook: mijn vorming is ingenieur. En de andere waren allemaal wetenschappers. Die kenden alles van de wetenschap, maar de investigators hebben zich gerealiseerd: in de ruimte moet je geen papers schrijven, he.
- Pieter** Daar heb je geen tijd voor waarschijnlijk, tijdens de vlucht.
- Frimout** In al die simulaties kon ik dat veel beter dan de anderen.
- Pieter** Ge waart het ontbrekende profiel op dat moment.
- Frimout** Ja, en daarom hebben ze mij gekozen.
- Pieter** Maar het klinkt nu een beetje eenvoudig Dirk, maar je hebt toch heel hard moeten doorzetten om op die plaats te komen.
- Frimout** Het wordt nooit aangeboden op een schaal. Dat absoluut niet. En omdat ik bij ESA stafmember was, was er een geweldige oppositie. En dan ben ik met de brief van B gekomen, en gezegd: kijk ik mocht me kandidaat stellen.
- Glenn** En geluk dat je die bijgehouden hebt.
- Frimout** Ja ja ja. Absoluut.
- Glenn** Maar stel dat je die brief niet had gehad, was het dan ook niet doorgegaan?
- Frimout** Nee. Want nadien is er Vladimir Pletser geweest. Die is in een beetje gelijke situatie gekomen. Maar hij had dus niet die brief. En ze hebben gezegd: ja deze keer moeten we toegeven omdat ge dat document hebt, maar dat zal niet meer gebeuren.
- Pieter** En er was ook – denk ik – in de ogen van ESA een andere kandidaat die zij zagen als eerste Belgische astronaut.
- Frimout** Ja dat was ervoor al gebeurd: Marianne Merchier. Ik heb die ook gekend, en mee bezig geweest. Zij was dan geselecteerd. Maar dat was een beetje geforceerd geweest. Ze was vrouwelijk, en ze wilden een vrouw hebben. En ze was dokter, en ze hadden haar een beetje gepousseerd.
- Pieter** Ze heeft haar training niet uitgedaan, geloof ik he.
- Frimout** Ze heeft dan gestopt. Ze waren met 6 gekozen van Europa. En zij is dan verliefd geworden op één van die andere, op een Italiaan, Celli.
- Pieter** De liefde komt er ook nog bij kijken...
- Frimout** En Celli ging dan voor de opleiding naar Houston, en zij ging moeten gaan naar Rusland. Dan heeft ze opgegeven.
- Glenn** Het water was letterlijk te diep tussen beide continenten.
- Frimout** Ja. Nochtans ze moesten dikwijls heen en terug gaan. En de avond voordat ze opgezegd heeft heb ik bijna nog een uur met haar getelefoneerd om te zeggen: Maar doe dat toch niet. En ze heeft niet gewild.

- Pieter** Maar daardoor ben jij wel nu de eerste, he, Dirk.
- Frimout** Ja. Ondertussen had ik al gevlogen. Het moet altijd veel tijd hebben he.
- Zij was de kandidate van BELSPO, van België. Zij hadden haar gepousseerd om dat te doen, en zij hadden graag de eerste gehad he. Maar ik was dan ineens de eerste. En ze hebben me dan een beetje geambeteerd hoor.
- Er is dan zo een spel gemaakt geweest rond mijn vlucht. Het was Frimout-mania he. Maar ze konden zich tegenover mij dan niet opstellen dat ze ertegen waren. Ze moesten zo – onvoorstelbare dingen ...
- Ik wilde ook de Belgische vlag op mijn pak
- Glenn** Ja ik heb daar iets van gehoord. Dat ook daar een debacle rond was.
- Frimout** En ik kreeg dat ook niet, ik heb daar moeten voor zagen. Ik zei: kijk, ik moet de Belgische vlag hebben. Als je de officiële foto's hebt van de astronauten, ja dat wordt dus 5 maand voor de vlucht gemaakt. Dat is met je kostuum aan en met je helm.
- Pieter** Bekend foto van u he.
- Frimout** Ja. De foto is genomen zonder Belgische vlag.
- Pieter** A Ja, want stond erop dan op uw mouw?
- Frimout** Ze hebben dat dan nadien erbij gezet.
- Pieter** Maar was het de Amerikaanse vlag de erop stond?
- Frimout** Nee, maar op de tafel staat er een vlag. En van al de andere was het een vlag van hun nationaliteit. En van mij is het met een Amerikaanse vlag.
- Pieter** Haha Belgiëkske
- Frimout** Ja. Ik heb een officiële foto, dat is met de Amerikaanse vlag.
- Pieter** De mensen thuis kunnen het eens proberen, maar als ge Dirk Frimout googled: de eerste foto's die je krijgt is die foto met uw kostuum.
- Glenn** En ben je eigenlijk de enige astronaut ooit geweest die met een andere vlag dan die van zijn land op ...
- Frimout** Op de officiële foto, ja.
- Glenn** Nee... dat is typisch Belgisch natuurlijk he
- Frimout** Dat is typisch Belgisch
- Pieter** Ja, Absurdistan.

Frimoutmania

Frimout Wel ik heb het me nooit aangetrokken. Ik heb altijd mijn best gedaan. En ja, ik was populair en al, dat konden ze niet ...

Pieter Ja het publiek maakte geen onderscheid natuurlijk he

Frimout Nee, kwas de eerste en ik bleef de eerste.

Pieter Natuurlijk

Glenn En dat hebben we ook wel gezien – ja ik niet destijds, ik was nog niet geboren – maar dat hebben we ook wel gezien op die beelden toen je terug in België kwam. Die Frimoutmania inderdaad, dat was ongelooflijk he.

Pieter En er bestonden direct cartoons van u en zo

Frimout Ja en liedjes en zo, dat is ... ja.

Ingenieur was het ideale profiel om mee te kunnen met Space Shuttle

Frimout Ik was 14 jaar als ik zei: ik ga ingenieur worden. En ik wist nog niet wat een ingenieur deed. Tis waar he.

Pieter Ge vond het een mooi woord of zo...

Frimout Ik was zeer technisch aangelegd, en wiskunde, en dat boeide mij. En ik wist dat dat noodzakelijk was om ingenieur te worden. Het is door mijn vorming van ingenieur dat ik gekozen werd.

Die principal investigators die wilden dat hun experimenten werkten he. Dat is een heel verschil, bijvoorbeeld in het ISS, ik heb het nu onlangs ook nog gelezen. De opleiding die je hebt is anders. In Space Lab en de shuttle: dat is 8 dagen. En alles is gepland uur per uur. Wij werkten dus 12 uur per dag, en het tweede team ook twaalf uur. Om geen minuut te verliezen. Dus als er een experiment verkeerd gaat, wat moet ge doen? Wel onmiddellijk genoeg training gehad hebben om te zien of dat ge het niet een andere mode of de panne verhelpen of omzeilen. En dat moet je kennen, dat zijn je procedures ook. Je moet het zeer goed kennen daarvoor.

Degene die naar het ruimtestation gaan voor 6 maanden, ze hebben voortdurend andere experimenten. En als voor hen een experiment niet werkt, het eerste dat ze doen is in een safe situation plaatsen. Dus afschakelen of in een safe situation. En dan mogen ze er niet meer aankomen. Moeten ze dus van beneden instructies hebben over wat dat ze nog kunnen doen.

Wij gewoonlijk als een experiment niet werkte, dat is allemaal gepland he. Dat ge niet kunt zeggen: ik ga het opnieuw doen. En voor die investigators, die wachten al jaren op hun gegevens he. Dan is dat zeer erg. Dus als ge dan toch kunt iets geven aan hen. Dat je zegt, kijk, we gaan op de andere mode schakelen, dus in de tijd die ze beschikbaar

hebben. We gaan toch trachten iets te meten. Dat was eigenlijk de bedoeling. Maar je moet daarvoor veel meer getraind worden

Astronautendroom

Frimout Uiteindelijk, ik was niet zeker dat ik in de ruimte ging geraken. Maar had ik niet in de ruimte geraakt, dan ging ik toch een zeer interessant leven gehad hebben. In een omgeving met astronauten, waar we veel experimenten gedaan hebben, veel verschillende disciplines gedaan. Het ging toch nog zeer interessant geweest zijn.

Pieter zeker

Frimout Ik ging het niet gevoeld hebben als een mislukking. Die vlucht was de kers op de taart, he.

Pieter Ja, maar heel het traject er naartoe was op zich al de moeite waard, bedoelt ge.

Frimout O ja, al wat ik beleefd heb met de die opleiding en zo voort. Degene die dan niet gevlogen heeft, waarmee ik in competitie was, die is toch gelukkig dat hij dat gedaan heeft. Maar hij is nooit in de ruimte geweest.

Pieter Maar op welke leeftijd is bij u het licht aangegaan? Zo van: dit is mijn droom.

Frimout Ik was al meer dan 30 jaar. Ik had dan al 7-8 jaar ruimte-onderzoek gedaan. En ik ben dan naar een workshop geweest van ESA in Engeland over de deelname aan die bemande vlucht, door ESA, SpaceLab die ze bouwden.

Ik kwam terug naar huis, en vertelde tegen mijn vrouw: ik ga kandidaat zijn om in de ruimte te gaan.
